

Folketingets Miljøudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 001-12041

Den 26. november 2014

Folketingets Miljøudvalg har i brev af 27. oktober 2014 stillet følgende spørgsmål nr. 38 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Hans Christian Schmidt (V) og Esben Lunde Larsen (V).

Spørgsmål nr. 38 (alm. del)

Vil ministeren kommentere artiklen: "Tidligere ansat: Miljøministeriet vildleder og fusker med pesticid-statistik" bragt i Maskinbladet den 26. oktober 2014?

Svar

Jeg har allerede i min besvarelse af spørgsmål nr. S 164 kommenteret den nævnte artikel. Jeg vil gerne benytte lejligheden til at uddybe svaret.

Hovedpunkterne i kritikken i artiklen i maskinbladet er, at prøvetagningsstrategien ikke giver et generelt billede af grundvandets tilstand, at de beregnede gennemsnitskoncentrationer for udvalgte stoffer kun medtager analyser med fund, at fundprocenter er irrelevante for lovgivningen, at embedsværket bevidst forsøger at skræmme befolkningen, og at det giver en for streng godkendelsesordning, der skader landbruget.

Jeg kan ikke genkende fremstillingen af, at Miljøministeriet forsøger at tegne skræmmebilleder af grundvandets tilstand. I forbindelse med sidste års offentliggørelse af grundvandsovervågningsrapporten var udmeldingen fra GEUS positiv, nemlig at udviklingen går den rigtige vej – de sprøjtemidler, som er godkendt i dag, ender i mindre grad i grundvandet end tidligere.

I forhold til de skrappe danske krav i forbindelse med vurderingen af sprøjtemidler efterlever Miljøstyrelsen et politisk opdrag, der har været bred enighed om i Folketinget. I følge sprøjtemiddelstrategien er det kun sprøjtemidler, som man vurderer ikke udgør en risiko for sundhed, natur eller grundvand, der kan godkendes. Det fremgår af sprøjtemiddelstrategien 2013-2015, som alle Folketingets partier står bag.

Særligt for grundvand er kravene til modelberegninger strengere i Danmark end i resten af EU i forbindelse med godkendelserne. Disse krav er indført i 1997 og er ikke ændret væsentligt siden, men EU-modellerne er løbende blevet opdateret. Når nye stoffer ikke godkendes i dag, er det typisk fordi, deres

nedbrydningsprodukter vurderes at udgøre en uacceptabel risiko for grundvandet – også her er kravene i Danmark til hvilke nedbrydningsstoffer, der skal overholde grænseværdien, mere strenge end i vores nabolande. Efter godkendelsen testes udvalgte stoffer i varslingsystemet for udvaskning af pesticider til grundvandet (VAP).

Når Miljøstyrelsen godkender sprøjtemidler, indgår eventuelle resultater fra grundvandsovervågningen i sammenhæng med den øvrige viden. Miljøstyrelsen foretager en nøje vurdering af resultaterne og holder dem op mod grænseværdien på 0,1 mikrogram/liter (vurderet som årlig middelværdi). Da fund i grundvandsovervågningen kan være relateret til tidligere anvendelser, lægger Miljøstyrelsen særlig vægt på resultaterne fra VAP, hvor stofferne testes under de forhold, og for de anvendelser, de er godkendt til i Danmark i dag.

Regeringen har sammen med SF og Enhedslisten netop besluttet at styrke VAP, så flere stoffer kan testes, og det vil fremover også give bedre mulighed for at teste udvalgte nye sprøjtemidler, før de bliver godkendt.

Herudover oplyser Naturstyrelsen og Miljøstyrelsen:

”Grundvandsovervågningsprogrammet i NOVANA (det nationale overvågningsprogram for natur og vandmiljø) har fokus på at efterleve særlig vandrammedirektivets krav. Overvågningsprogrammet skal efter direktivet give et sammenhængende og omfattende overblik over grundvandets kemiske tilstand i hvert vandløbsopland. Overvågningen skal således konstatere den kemiske tilstand for grundvandsforekomster, som anses at være i risiko for at ikke at kunne opfylde god tilstand og konstatere, om der er en menneskeskabt langsigtet stigning i forurening af grundvandet. Derudover skal overvågningen gøre det muligt at bedømme langsigtede udviklingstendenser som følge af ændringer i de naturlige betingelser og menneskeskabt aktivitet.

Prøvetagningsstrategien er derfor i overensstemmelse hermed tilrettelagt således, at man måler oftere i de borer, hvor man har fundet forurenende stoffer, så man kan se en udvikling i koncentrationen af stofferne over tid.

Ved flere lejligheder har skiftende ministre orienteret bl.a. Folketingets Miljøudvalg om, hvordan prøvetagningsstrategien er tilrettelagt. Der skal her blot nævnes et eksempel fra besvarelsen af spørgsmål S 989, den 1. februar 2011 fra den daværende miljøminister Karen Ellemann:

”Strategien for overvågningen for pesticider i grundvand er blevet målrettet mod udelukkende at analysere for pesticider i ungt grundvand, hvor pesticider og nedbrydningsprodukter registreres først.”

og fra samme svar:

”I udkastet til det nye overvågningsprogram for perioden 2011-2015, som netop har været i høring, planlægges der at inddrage 7 nye stoffer i overvågningen af grundvandet. Samlet set betyder denne målretning af overvågning mod det unge grundvand og mod stoffer, som der er en forventning om at kunne finde, alt andet lige, at vi fremover vil få flere fund af pesticider.”

Resultaterne fra grundvandsovervågningen præsenteres i en årlig rapport, som udarbejdes af De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS), som er en uafhængig sektorforskningsinstitution for geologi og grundvand. GEUS behandler data, laver statistikken, og præsenterer og fortolker resultaterne i rapporten. Forudsætningerne for de forskellige opgørelser er beskrevet i rapporten.

I forhold til de beregnede gennemsnitskoncentrationer fra boringer med fund af pesticider kan det oplyses, at beregningerne blev indført i 2011 efter Rigsrevisionens undersøgelse af statens sikring af grundvandet for at illustrere, om der sker en udvikling i koncentrationen for udvalgte stoffer (primært forbudte/regulerede stoffer).

I rapporterne fra GEUS er det angivet at "kun analyser med fund af de udvalgte stoffer indgår i beregningerne. Analyser uden fund er således ikke medtaget. ... Da der analyseres for pesticider i grundvand med meget forskellig alder og i vand udtaget fra forskellige dybdeintervaller, er der ikke beregnet koncentrationer på grundlag af alle analyser, men kun for analyser med fund af de enkelte stoffer. En opgørelse for alle analyser, uanset om der er fund, giver kun mening, hvis hvert indtag vurderes for sig."

Fundprocenter opgøres for at vise, hvor mange indtag, der er påvirket, og der opgives fundprocenter både over og under grænseværdien på 0,1 mikrogram/liter.

De seneste år er resultaterne desuden blevet opdelt i grupper i forhold til, om der er tale om rester af forbrudte sprøjtemidler eller sprøjtemidler, som må anvendes i dag."

./.

Jeg kan desuden henvise til vedlagte notat, hvor Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen kommenterer de enkelte kritikpunkter systematisk.

Kirsten Brosbøl

/

Claus Torp